

RETNINGSLINJER FOR HÅNDTERING AV RUSMIDDELBRUK BLANT STUDENTER VED IHO	
Utarbeidet av:	Studieadministrasjonen IHO
Vurdert av:	Ledergruppen IHO
Fastsatt av:	Instituttleder Nina Emaus og kontorsjef Vibeke Guddingsmo
Fastsatt dato:	15.10.2015
ePhorteref.	2015/3964
Merknad:	Retningslinjer for håndtering av studenter som møter ruset eller ved mistanke om rusmisbruk

Aktuell lovregler

- [Lov om universiteter og høyskoler](#) § 4-8
- [Lov om helsepersonell](#) (helsepersonelloven) § 3, § 8 og § 57
- [Forskrift om skikkethetsvurdering](#)

Håndtering av studenter som møter ruset til undervisning

Det forventes at studentene møter rusfrie til teori- og praksisstudier.

Studenter som grunnet sykdom inntar legemidler som faller inn under reglene for rusmidler, skal snarest informere studieleder, jf. § 8 i Helsepersonelloven.

Teoristudier

Dersom en student møter ruset til undervisning, skal studenten anmodes om å forlate lokalet. Den som underviser sender snarest skriftlig rapport om hendelsesforløpet til studieleder og instituttleder. Både underviser og student skriver under på hendelsesrapporten. Dersom studenten ikke vil skrive under på rapporten, skal dette påføres rapporten.

Studenten får tilsendt hendelsesrapporten sammen med innkalling til møte med studieleder for konfrontering av forholdet. Etter møtet skrives det referat som signeres av deltakerne på møtet inkludert studenten. Hvis studenten ikke vil signere, påføres dette referatet.

Dersom studenten er på en utdanning som omfattes av skikkethetsvurdering, vil møtereferatet sendes som orientering til institusjonsansvarlig for skikkethetsaker. Hvis studenten ikke vil stille på innkalt møte, blir hendelsesrapporten sendt til institusjonsansvarlig for skikkethetsaker.

Institutt for Helse- og omsorgsfag (IHO) vil vurdere saken i forhold til § 4-8 i Universitets- og høgskoleloven.

Saken kan bli sendt til Klagenemnda ved UiT Norges arktiske universitet. Med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 4-8, kan klagenemnda vedta å utestenge studenten fra studiet i inntil tre år. Melding sendes til Sosial- og helsedirektoratet (jf. Universitets- og høgskoleloven § 4-8 punkt 2 siste ledd).

Praksisstudier

Studenter i praksis omfattes av Helsepersonell loven. Studenter er definert som helsepersonell etter loven når de utfører handlinger som er nevnt i lovens § 3. Dersom en student møter ruset i praksis, skal studenten bortvises fra praksisstedet. Praksisveileder informerer snarest sin overordnede, og den overordnede skal informere IHO ved studieleder og instituttleder.

Praksisveileder sender skriftlig rapport om hendelsesforløpet til studieleder og instituttleder. Både praksisveileder og student skriver under på hendelsesrapporten. Dersom studenten ikke vil skrive under på rapporten, skal dette påføres rapporten.

Studenten får tilsendt hendelsesrapporten sammen med innkalling til møte med studieleder for konfrontering av forholdet. Etter møtet skrives det referat som signeres av deltakerne på møtet inkludert studenten. Hvis studenten ikke vil signere, påføres dette referatet.

Dersom studenten er på en utdanning som omfattes av skikkethetsvurdering, vil møtereferatet sendes som orientering til institusjonsansvarlig for skikkethetsaker. Hvis studenten ikke vil stille på innkalt møte, blir hendelsesrapporten sendt til institusjonsansvarlig for skikkethetsaker.

IHO vil vurdere saken i forhold til § 4-8 i Universitets- og høgskoleloven. IHO kan kreve at studenten selv orienterer praksisstedet om forholdet, eller eventuelt at IHO informerer praksisstedet med hjemmel i Forskrift om skikkethetsvurdering.

Saken kan bli sendt til Klagenemnda ved UiT Norges arktiske universitet. Med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 4-8, kan klagenemnda vedta å utestenge studenten fra studiet i inntil tre år. Melding sendes til Sosial- og helsedirektoratet (jf. Universitets- og høgskoleloven § 4-8 punkt 2 siste ledd).

Håndtering ved mistanke om rusmisbruk hos student

Ved mistanke om rusmisbruk hos student kan medstudenter, faglærere, praksisveiledere eller andre sende tvilmelding til IHO ved studieleder og instituttleder. Meldingen skal være signert og

begrunnet med de konkrete forhold som mistanken baseres på. Den som leverer meldingen og dermed varsler om forholdet, vil så langt det lar seg gjøre holdes anonym i forhold til studenten det varsles om.

IHO kaller studenten inn til møte for konfrontasjon om mistanken. Etter møtet skrives referat som signeres av deltakerne på møtet inkludert studenten. Hvis studenten ikke vil signere, påføres dette referatet.

Referatet sendes institusjonsansvarlig for skikkethetsaker.

IHO vil vurdere saken i forhold til § 4-8 i Universitets- og høgskoleloven.

Ved begrunnet mistanke om rusmisbruk vil saken bli rapportert skriftlig til Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAK). Etter fullført utdanning sender IHO navn til autorisasjonskontoret på de studentene som skal ha autorisasjonsbevis. IHO plikter å holde tilbake navn på studenter som ikke fyller vilkårene for autorisasjon i henhold til Helsepersonelloven. Disse studentene må selv søke individuelt til autorisasjonskontoret. Det er da autorisasjonskontoret som avgjør videre saksbehandling.

IHO har ikke mandat til å kreve at studentene skal dokumentere avholdenhet ved urin- eller blodprøver. Dette gjelder også i de tilfellene det er kjent at student har vært rusmisbruker.

Aktuelle lovhjemler

Lov om universiteter og høgskoler §4-8

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisstudier, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisstudier og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter Helsepersonelloven § 48 første ledd.

Helsepersonelloven

§ 3 Definisjoner

«Med helsepersonell menes i denne lov: punkt 3. elever og studenter som i forbindelse med helsefaglig opplæring utfører handlinger som nevnt i tredje ledd.»

§ 8. Pliktmessig avhold

”Helsepersonell skal ikke innta alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden. Legemidler som er nødvendige på grunn av sykdom, regnes ikke som rusmidler etter første ledd. Helsepersonell som inntar slike legemidler, skal snarest orientere sin arbeidsgiver om dette.”

§ 57. Tilbakekall av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning

”Statens helsetilsyn kan kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig på grunn av alvorlig sinnslidelse, psykisk eller fysisk svekkelse, langt fravær fra yrket, bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, grov mangel på faglig innsikt, uforsvarlig virksomhet, grove pliktbrudd etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, eller på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen.”

Forskrift om skikkethetsvurdering

§ 4 Kriterier for helse- og sosialfagutdanningene

d) Studenten misbruker eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis.